

Čl. I

Všeobecné informácie

(1) Identifikačné údaje účtovnej jednotky

Názov účtovnej jednotky: **Historický ústav SAV**

Sídlo účtovnej jednotky: **Klemensova 19, 811 09 Bratislava**

IČO: **00166944**

Dátum zriadenia: 01. 01. 1983

Spôsob zriadenia:

- 18.6.1953 ako Ústav Slovenskej akadémie vied a umení,
- uznesením Predsedníctva SAV (ďalej iba „P SAV“) č. 725 zo dňa 23. 03. 1982 s účinnosťou od 01. 06. 1982 premenovaný na Ústav historických vied,
- na základe § 21aa ods. 1 zákona o akadémii a na základe zakladacej listiny sa právna forma Historického ústavu Slovenskej akadémie vied transformovala zo štátnej rozpočtovej organizácie na verejnú výskumnú inštitúciu

Názov zakladateľa: **Slovenská akadémia vied**

Sídlo zakladateľa: **Štefániková 49, 814 38 Bratislava**

Účtovná jednotka je súčasťou konsolidovaného celku kapitoly Slovenská akadémia vied.

Právny dôvod zostavenia účtovnej závierky: Účtovná závierka je zostavená ako riadna účtovná závierka za účtovné obdobie od 01. 01. 2022 do 31. 12. 2022 podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

(2) Štatutárnym orgánom Historického ústavu SAV, v. v. i. je riaditeľ.

Riaditeľ: PhDr. Slavomír Michálek, DrSc.

1. zástupca riaditeľa: Doc. Peter Šoltés, PhD.

2. zástupca riaditeľa: Diana Duchoňová, PhD.

Vedecký tajomník: Maroš Hertel, PhD.

Predseda vedeckej rady: Doc. Peter Šoltés, PhD.

Člen Snemu SAV: Marína Zavacká, M.A., PhD.

Správna rada HÚ SAV, v.v.i.:

Predseda: PhDr. Slavomír Michálek, DrSc.

Členovia: Peter Bystrický, PhD.

Diana Duchoňová, PhD.

Matej Hanula, PhD.

Dušan Segeš, M.A., PhD.

Dozorná rada HÚ SAV, v.v.i.: Ing. Marek Radvanský, PhD., Predsedníctvo SAV

Členovia: prof. Mgr. Miroslav Lysý, PhD., Právnická fakulta UK

JUDr. Juraj Varga, PhD., Úrad SAV

(3) Prevažujúca hlavná činnosť organizácie je uskutočňovanie výskumu v odboroch vedy a techniky (ďalej tiež „odbornosti“): Slovenské dejiny (060108), Všeobecné dejiny (060109), Dejiny vied a techniky (060106), Ostatné príbuzné odbory historických vied a archeológie (060199).

Ďalšími hlavnými činnosťami organizácie sú:

a) zabezpečovanie a správa infraštruktúry výskumu a vývoja, ku ktorej má organizácia vlastnícke právo alebo iné právo; rozsah infraštruktúry výskumu a vývoja, práva ku ktorej organizácia nadobudne zmenou právnej formy organizácie na verejnú výskumnú inštitúciu dňa 1. 1. 2022, bude vyplývať z protokolu medzi Slovenskou akadémiou vied a organizáciou podľa § 21aa ods. 11 zákona o akadémii,

b) získavanie, spracúvanie a šírenie informácií z oblasti vedy a techniky a poznatkov z vlastného výskumu a vývoja, a to v odboroch uvedených v odseku 1; vydávanie vedeckých, odborných a popularizačných periodík Historický časopis (ISSN 0018-2575), Historické štúdie (rôzne ISSN, podľa tematiky čísla), Architektúra & Urbanizmus (ISSN 0044-8680), internetového časopisu a portálu Forum Historiae (ISSN 1337-6871),

c) podieľanie sa v spolupráci s vysokou školou na uskutočňovaní tretieho stupňa vysokoškolského štúdia v študijných programoch 2.1.8 všeobecné dejiny a 2.1.9 slovenské dejiny v študijnom odbore 15. historické vedy,

d) spolupráca v oblasti vedy a techniky s vysokými školami, ostatnými právnickými osobami uskutočňujúcimi výskum a vývoj a s podnikateľmi, a to v odboroch uvedených vyššie.

(4) Priemerný prepočítaný počet zamestnancov, a z toho počet vedúcich zamestnancov účtovnej jednotky za účtovné obdobie, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka (ďalej len „bežné účtovné obdobie“) je uvedený v tabuľke č. 1. Počet dobrovoľníkov vyslaných účtovnou jednotkou a počet dobrovoľníkov, ktorí vykonávali dobrovoľnícku činnosť pre účtovnú jednotku počas bežného účtovného obdobia.

Tabuľka č. 1

	Bežné účtovné obdobie	Počet hodín vykonávania dobrovoľníckej činnosti
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov	68,3	x
z toho počet vedúcich zamestnancov	3	x

(5) Organizačnú štruktúru ÚJ vymedzuje organizačný poriadok, podľa ktorého sa ku dňu, ku ktorému sa zostavuje ÚZ organizácia členila na: Oddelenie stredovekých dejín, Oddelenie dejín raného novoveku, Oddelenie novovekých dejín, Oddelenie dejín 20. storočia I., Oddelenie dejín 20. storočia II., Oddelenie dejín vied a techniky, Oddelenie architektúry, Knižnica HÚ SAV, Organizačné oddelenie.¹⁾

Čl. II

Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach

(1) Účtovná závierka bola zostavená za predpokladu nepretržitého pokračovania činnosti.

(2) Účtovná jednotka uplatňuje princípy a postupy účtovania v súlade so zákonom o účtovníctve a od 1.1.2022 v súlade s Opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 14. novembra 2007 č. MF/24342/2007-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené na účel podnikania v znení neskorších predpisov.

¹⁾ <https://www.history.sav.sk/index.php?id=vnutorne-predpisy>

Podľa zákona č.133/2002 o Slovenskej akadémii vied a v súlade s § 21aa všetky organizácie existujúce k 31. decembru 2021 menia 1. januára 2022 právnu formu na verejné výskumné inštitúcie podľa Zákona č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii.

Účtovná jednotka vzhľadom k tomu, že v bezprostredne predchádzajúcom účtovnom období používala inú rámcovú účtovú osnovu nevykazuje bezprostredne predchádzajúce obdobie v súvahe, vo výkaze zisku a strát ani v poznámkach.

(3) Spôsob oceňovania jednotlivých položiek majetku

Dlhodobý nehmotný a hmotný majetok nakupovaný sa oceňuje obstarávacou cenou. Obstarávacia cena zahŕňa cenu, za ktorú sa majetok obstaral a vedľajšie náklady súvisiace s jeho obstaraním (clo, preprava, montáž, poistné a pod.).

Dlhodobý majetok nadobudnutý bezodplatným prevodom pri splynutí, zlúčení, rozdelení alebo pri prevode správy sa oceňuje cenou, v ktorej sa doteraz viedol v účtovníctve. Ak cenu nie je možné zistiť, oceňuje sa reálnou cenou. Dlhodobý majetok obstaraný iným spôsobom (napr. bezodplatne nadobudnutý majetok, novozistený majetok pri inventarizácii) sa oceňuje reálnou cenou. Reálnou hodnotou sa rozumie cena, ktorá sa stanoví kvalifikovaným odhadom, ktorý vychádza spravidla zo súčasnej hodnoty budúcich peňažných príjmov z majetku a budúcich peňažných výdavkov na majetok; diskontná sadzba sa určí ako vnútorná miera návratnosti požadovaná investormi pre daný druh majetku ku dňu jeho ocenenia, za ktorú by sa majetok obstaral v čase, keď sa o ňom účtuje.

Zásoby sa oceňujú obstarávacou cenou, ktorá zahŕňa cenu obstarania a náklady súvisiace s obstaraním (clo, preprava, poistné a pod.)

Pohľadávky pri ich vzniku sa oceňujú menovitou hodnotou.

Finančné prostriedky a ceniny sa oceňujú ich menovitou hodnotou.

Príjmy budúcich období a náklady budúcich období sa vykazujú vo výške, ktorá je potrebná na dodržanie zásady vecnej a časovej súvislosti s účtovným obdobím.

Záväzky pri och vzniku sa oceňujú ich menovitou hodnotou.

Rezervy sú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo výškou, tvoria sa na základe opatrnosti a oceňujú sa v očakávanej výške záväzku v sume dostatočnej na jeho splnenie.

Výdavky budúcich období a výnosy budúcich období sa vykazujú vo výške, ktorá je potrebná na dodržanie zásady vecnej a časovej súvislosti s účtovným obdobím.

Opravné položky k pohládkam sa tvoria na základe zásady opatrnosti, vyjadrujú prechodné zníženie ich hodnoty.

Účtovná jednotka nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty. V prípadoch, keď dodávateľia sú platiteľmi DPH, fakturovaná DPH je súčasťou ocenenia dlhodobého majetku, zásob, nákladov.

Prepočet údajov v cudzích menách

Majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene sa prepočítavajú na menu euro referenčným výmenným kurzom určeným a vyhláseným Európskou centrálnou bankou v deň predchádzajúci dňu uskutočnenia účtovného prípadu resp. v deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Na ocenenie prírastku cudzej meny nakúpenej za menu euro sa použije kurz, za ktorý bola táto cudzia mena nakúpená, alebo referenčný kurz v deň uzavretia obchodu. Na ocenenie prírastku cudzej meny v mene euro nakúpenej za inú cudziu menu sa použije hodnota inej cudzej meny v eurách alebo sa na ocenenie prírastku cudzej meny v eurách použije referenčný kurz v deň uzavretia obchodu.

(4) Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku.

Odpisy dlhodobého majetku sú stanovené v súlade so zákonom o účtovníctve. Pri stanovení doby odpisovania sa vychádza z predpokladanej doby jeho používania a predpokladaného priebehu jeho opotrebenia. Odpisovať sa

začína prvým dňom mesiaca, v ktorom bol dlhodobý majetok zaradený do používania. Metóda odpisovania sa používa rovnomerná. Účtovné odpisy sa účtujú v zmysle § 69 ods. 2 postupov účtovania na účte 551- Odpisy dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku. O účtovných odpisoch účtovná jednotka účtuje mesačne. Účtovná jednotka k 31.12.2022 doodpisovala dlhodobý hmotný majetok (ďalej len „DHM“) a zostatková cena k 31.12.2022 dlhodobého hmotného majetku je 0.

Drobný nehmotný majetok do 2 400 EUR, ktorý podľa rozhodnutia účtovnej jednotky nie je dlhodobým majetkom, sa účtuje do nákladov na účet 518 – Ostatné služby. Drobný hmotný majetok do 1 700 EUR, ktorý podľa rozhodnutia účtovnej jednotky nie je dlhodobým majetkom, sa považuje za zásoby a účtuje sa do nákladov pri jeho vydaní do spotreby/ účtuje sa do nákladov na účet 501 – Spotreba materiálu a zároveň sa vedie v operatívnej evidencii majetku a na podsúvahových účtoch.

Druh dlhodobého majetku	Predpokladaná doba používania	Ročná odpisová sadzba v %	Odpisová metóda
Dlhodobý nehmotný majetok	4	25	rovnomerná
Dlhodobý hmotný majetok:			
Budovy, inžinierske stavby	50	2	rovnomerná
Stroje, prístroje a zariadenia	6	16,67	rovnomerná
Dopravné prostriedky	4	25	rovnomerná
Počítače a ostatné prístroje	6	16,67	rovnomerná
Počítače a ostatné prístroje	6	16,67	rovnomerná
Kancelársky nábytok, inventár	6	16,67	rovnomerná

(5) Účtovná jednotka tvorí opravné položky na základe zásady opatrnosti, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo zníženie hodnoty majetku oproti jeho oceneniu v účtovníctve. Predpoklad zníženia hodnoty majetku je opodstatnený, ak nastala skutočnosť, ktorá je dôvodom na odhad zníženia budúcich ekonomických úžitkov z tohto majetku. Opravná položka sa účtuje v sume opodstatneného predpokladu zníženia hodnoty majetku oproti jeho oceneniu v účtovníctve. Účtovná jednotka v účtovnom období 2022 netvorila ani opravné položky a ani rezervy.

(6) Účtovná jednotka neúčtovala opravu významných chýb minulých účtovných období v bežnom účtovnom období.

Čl. III

Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje v súvahe

(1) V účtovnom období 2022 nemala účtovná jednotka ani prírastky ani úbytky dlhodobého hmotného a nehmotného majetku.

(2) Účtovná jednotka nemá majetok, na ktorý je zriadené záložné právo a ani dlhodobý majetok, pri ktorom by mala účtovná jednotka obmedzené právo s ním nakladať.

(3) Opis významných súm pohľadávok v nadväznosti na položky súvahy, v členení na pohľadávky za hlavnú nezdaňovanú činnosť a zdaňovanú činnosť za bežné účtovné obdobie.

Druh a opis významných položiek pohľadávok	Hlavná nezdaňovaná činnosť	Zdaňovaná činnosť
Pohľadávky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu	555 619,00	0

(4) Prehľad pohľadávok do uplynutia lehoty splatnosti a po uplynutí lehoty splatnosti.

Pohľadávky	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
- do uplynutia lehoty splatnosti		555 619,00
- po uplynutí lehoty splatnosti		0
Spolu		555 619,00

(5) Prehľad o významných položkách časového rozlíšenia nákladov budúcich období a príjmov budúcich období.

Časové rozlíšenie aktív

Názov		Stav na konci bežného účtovného obdobia	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	
Náklady budúcich období		4 898,89	2 401,98	
Príjmy budúcich období		0	0	

Na účte náklady budúceho obdobia je zaúčtované predplatné, poisťné a ostatné náklady prislúchajúce budúcemu účtovnému.

(6) Opis a výška zmien vlastného imania v priebehu bežného účtovného obdobia podľa položiek súvahy.

	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Prírastky (+)	Úbytky (-)	Presuny (+, -)	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Vlastné imanie					
Základné imanie	13 195,35				13 195,35
z toho:					
- nadačné imanie v nadácii					
- vklady zakladateľov					
- prioritný majetok	13 195,35				13 195,35
Fondy tvorené podľa osobitných predpisov					
Fond reprodukcie					
Oceňovacie rozdiely z precenenia kapitálových					

účastín					
Fondy tvorené zo zisku					
Rezervný fond					
Fondy tvorené zo zisku					
Ostatné fondy					
Výsledok hospodárenia					
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	-3 129,00			-2 542,82	- 586,18
Výsledok hospodárenia účtovného obdobia	2 542,82			2 542,82	3 109,90
Spolu	12 609,17			0	15 719,07

(7) Informácia o rozdelení účtovného zisku alebo o vysporiadaní účtovnej straty za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie.

Názov položky	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
Účtovný zisk	
Rozdelenie účtovného zisku	
Prídel do základného imania	
Prídel do fondov tvorených podľa osobitných predpisov	
Prídel do fondu reprodukcie	
Prídel do rezervného fondu	
Prídel do fondov tvorených zo zisku	
Prídel do ostatných fondov	
Úhrada straty minulých období	
Prevod do sociálneho fondu	
Prevod do nevysporiadaného výsledku hospodárenia minulých rokov	
Iné	
Účtovná strata	2 542,82
Vysporiadanie účtovnej straty	
Zo základného imania	
Z rezervného fondu	
Z fondov tvorených zo zisku	
Z ostatných fondov	
Z nerozdeleného zisku minulých rokov	
Prevod do nevysporiadaného výsledku hospodárenia minulých rokov	2 542,82
Iné	

(8) Účtovná jednotka netvorila v roku 2022 rezervy.

(9) Údaje o významných sumách záväzkov v nadväznosti na položky súvahy, v členení na záväzky za hlavnú nezdaňovanú činnosť a zdaňovanú činnosť.

Druh a opis významných položiek záväzkov	Hlavná nezdaňovaná činnosť	Zdaňovaná činnosť
Záväzky zo sociálneho fondu	2714,62	0
Záväzky z obchodného styku	459,78	0
Ostatné záväzky	1 008,00	

(10) Prehľad záväzkov do uplynutia lehoty splatnosti a po uplynutí lehoty splatnosti.

Záväzky	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
- do uplynutia lehoty splatnosti	0	4 182,40
- po uplynutí lehoty splatnosti	0	0
Spolu		4 182,40

(11) Prehľad o začiatocnom stave, tvorbe, čerpaní a konečnom zostatku sociálneho fondu v priebehu bežného účtovného obdobia.

Sociálny fond	Suma
Stav k prvému dňu bežného účtovného obdobia	2 487,36
Tvorba na ťarchu nákladov	12 687,77
Tvorba zo zisku	0
Čerpanie	12 460,51
Stav k poslednému dňu bežného účtovného obdobia	2 714,62

Prostriedky zo sociálneho fondu boli použité na stravné lístky a na regeneráciu zamestnancov.

(12) Prehľad výnosov budúcich období v členení podľa jednotlivých druhov a v členení na dlhodobé výnosy budúcich období a krátkodobé výnosy budúcich období.

Položky výnosov budúcich období - dlhodobé z dôvodu	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
bezodplatne nadobudnutého dlhodobého majetku		
dlhodobého majetku obstaraného z verejných zdrojov		
dlhodobého majetku obstaraného z finančného daru		
dlhodobého majetku obstaraného z podielu zaplatenej dane		

dlhodobého majetku obstaraného zo sponzorského		
nepoužitého sponzorského		
APVV		349 727,00
Spolu		349 727,00

Položky výnosov budúcich období - krátkodobé z dôvodu	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
dotácie zo štátneho rozpočtu a z prostriedkov Európskej únie		249 011,16
dotácie z rozpočtu obce a z rozpočtu vyššieho územného celku		
zostatku podielu zaplatenej dane		
nepoužitého sponzorského		
iné		
Spolu		249 011,16

Či. IV

Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje vo výkaze ziskov a strát

- (1) Prehľad tržieb za vlastné výkony a tovar s uvedením ich opisu a vyčíslením hodnoty tržieb podľa jednotlivých hlavných druhov výrobkov, služieb hlavnej nezdaňovanej činnosti a zdaňovanej činnosti účtovnej jednotky za bežné účtovné obdobie.

Druh a opis tržieb	Hlavná nezdaňovaná činnosť	Zdaňovaná činnosť
Tržby za vlastné výrobky	7 670,71	0
Tržby z predaja služieb	178,74	0
Iné ostatné výnosy	1 115,57	0

(2) Prehľad významných súm dotácií zo štátneho rozpočtu, štátnych fondov, z prostriedkov Európskej únie, dotácií z rozpočtu obce a z rozpočtu vyššieho územného celku, ktoré účtovná jednotka prijala v bezprostredne predchádzajúcom účtovnom období a v bežnom účtovnom období.

Druh a opis významných súm dotácií a grantov	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Dotácie z toho:		
Dotácie zo štátneho rozpočtu od zakladateľa		2 097 534,26
Dotácie z APVV projektov		218 543,08
Dotácie zo štátneho rozpočtu od zakladateľa na kapitálové výdavky		791,50
Spolu:		2 316 868,84

(3) Opis a vyčíslenie hodnoty významných súm v nadväznosti na položky výkazu ziskov a strát v členení na nepeňažné dary, náklady na ostatné služby, osobitné náklady a iné ostatné náklady poskytnuté v bežnom účtovnom období.

Druh a opis významných položiek nákladov	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Spotreba materiálu	0	40 356,47
Cestovné	0	94 141,11
Ostatné služby	0	124 100,63
Mzdové náklady	0	1 417 772,60
Zákonné sociálne náklady	0	495 270,33
Iné ostatné náklady	0	117 297,06

Čl. V

Opis údajov na podsúvahových účtoch

(1) Na podsúvahových účtoch vedie účtovná jednotka majetok, ktorý nespĺňa kritéria dlhodobého nehmotného a hmotného majetku nasledovne:

- hmotný majetok, ktorého obstarávacía cena je vyššia ako 170,00 EUR a nižšia ako 1 700 EUR. Obstarávacía cena evidovaného hmotného majetku vedeného v podsúvahe je 282 656,09 EUR.

- nehmotný majetok, ktorého obstarávacia cena je vyššia ako 170,00 EUR a nižšia ako 2 400 EUR. Obstarávacia cena evidovaného nehmotného majetku vedeného na podsúvahových účtoch je 15 247,05 EUR.
- Podiel 940/3977 na budove Klemensova 19 vedený na podsúvahovom účte je 120 481,13 EUR.

Čl. VI

Ďalšie informácie

(1) Účtovná jednotka má v správe 940/3977 podiel na administratívnej budove na Klemensovej 19, ktorá je vedená v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok pod číslom 10474.

(2) Medzi dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a dňom jej zostavenia nenastali významné skutočnosti.

PhDr. Slavomír Michálek, DrSc.

riaditeľ